

د پوهنې وزارت

پښتو

دریم ټولگی

Ketabton.com

پښتو - دریم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ. ش.

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د توري
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځليري
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه یان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زړه وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د پوهنې وزارت

پښتو

دریم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ.ش.

د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: پښتو

مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو برخې د درسي کتابونو مؤلفین

ادیت کوونکي: د پښتو ژبې د ادیت دپارتمنت غړي

ټولګی: درېم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکوونکي: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست

خپروونکي: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپ خونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د درسي کتابونو د چاپ، وپش او پلورلو حق د افغانستان اسلامي جمهوریت د پوهنې

وزارت سره محفوظ دی. په بازار کې یې پلورل او پېرودل منع دي. له سرغړوونکو سره

قانوني چلند کېږي.

د پوهنې د وزیر پیغام

اقراً باسم ربک

د لوی او ښوونکي خدای ﷻ شکر په ځای کوو، چې مور ته یې ژوند رابښلی، او د لوست او لیک له نعمت څخه یې برخمن کړي یو، او د الله تعالی پر وروستي پیغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهي لومړنی پیغام ورته (لوستل) و، درود وایو.

څرنگه چې ټولو ته ښکاره ده ۱۳۹۷ هجري لمريز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د گران هېواد ښوونیز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. ښوونکی، زده کوونکی، کتاب، ښوونځی، اداره او د والدينو شوراگانې د هېواد د پوهنیز نظام شپږگوني بنسټیز عناصر بلل کيږي، چې د هېواد د ښوونې او روزنې په پراختیا او پرمختیا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هېواد په ښوونیز نظام کې د ودې او پراختیا په لور بنسټیزو بدلونونو ته ژمن دی.

له همدې امله د ښوونیز نصاب اصلاح او پراختیا، د پوهنې وزارت له مهمو لومړیتوبونو څخه دي. همدارنگه په ښوونځيو، مدرسو او ټولو دولتي او خصوصي ښوونيزو تاسيساتو کې، د درسي کتابونو محتوا، کیفیت او توزیع ته پاملرنه د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ځای لري. مور په دې باور یو، چې د باکیفیته درسي کتابونو له شتون پرته، د ښوونې او روزنې اساسي اهدافو ته رسېدلی نشو.

پورتنیو موخو ته د رسېدو او د اغېزناک ښوونیز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توگه، د هېواد له ټولو زړه سواندو ښوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو څخه په درناوي هيله کوم، چې د هېواد بچيانو ته دې د درسي کتابونو په تدريس، او د محتوا په لېږدولو کې، هيڅ ډول هڅه او هاند ونه سپموي، او د يوه فعال او په ديني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زيار او کوشنې وکړي. هره ورځ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤولیت په درک سره، په دې نیت لوست پیل کړي، چې د نن ورځې گران زده کوونکي به سبا د يوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولني متمدن او گټور اوسېدونکي وي.

همدا راز له خوږو زده کوونکو څخه، چې د هېواد ارزښتناکه پانگه ده، غوښتنه لرم، خو له هر فرصت څخه گټه پورته کړي، او د زده کړې په پروسه کې د ځيرکو او فعالو گډونوالو په توگه، او ښوونکو ته په درناوي سره، له تدريس څخه ښه او اغېزناکه استفاده وکړي.

په پای کې د ښوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د ښوونیز نصاب له مسلکي همکارانو څخه، چې د دې کتاب په لیکلو او چمتو کولو کې یې نه ستړې کېدونکې هلې ځلې کړې دي، مننه کوم، او د لوی خدای ﷻ له دربار څخه دوی ته په دې سپیڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بریا غواړم.

د معیاري او پرمختللي ښوونیز نظام او د داسې ودان افغانستان په هیله چې وگړي یې خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دکتور محمد میرویس بلخي

فہرست

مخونہ	درسي ساعتونہ	سرليكونہ	شمبري	مخونہ	درسي ساعتونہ	سرليكونہ	شمبري
۳۳	۳	روغتيا	۱۷	۱	۳	قرآن کریم	۱
۳۵	۳	متلونہ	۱۸	۳	۳	د حضرت محمد ﷺ پيژندنہ	۲
۳۷	۳	د ناروغی رقعہ	۱۹	۵	۳	حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ	۳
۳۹	۳	پاکہ هوا او پاکي اوبہ	۲۰	۷	۳	د بنوونکي مقام	۴
۴۱	۳	کيسہ	۲۱	۹	۳	کيسی	۵
۴۳	۳	د کور په کارونوکي مرسته	۲۲	۱۱	۳	کتاب	۶
۴۵	۳	د چاپيريال ساتنه	۲۳	۱۳	۳	قلم	۷
۴۷	۳	د غابنونو ساتنه	۲۴	۱۵	۳	لوپي	۸
۴۹	۳	زمور هېواد	۲۵	۱۷	۳	بي پروايي	۹
۵۱	۳	د بنوونخي آداب	۲۶	۱۹	۳	د مور درناوی	۱۰
۵۳	۳	سوله	۲۷	۲۱	۳	ليک او لوست	۱۱
۵۵	۳	پندونہ	۲۸	۲۳	۳	د خبرو کولو آداب	۱۲
۵۷	۳	د ماشومانو ترمنځ بڼي لړيکي	۲۹	۲۵	۳	خواخوري	۱۳
۵۹	۳	يووالی	۳۰	۲۷	۳	روغہ جوړه	۱۴
۶۱	۳	اورى	۳۱	۲۹	۳	مايتونہ	۱۵
				۳۱	۳	ترافيکي لارښوونې	۱۶

مخونه	درسي ساعتونه	سرليكونه	شمبري
۸۹	۳	په حيواناتو زړه سوی	۴۵
۹۱	۳	کار	۴۶
۹۳	۳	ليک نښې	۴۷
۹۵	۳	کلمه	۴۸
۹۷	۳	ټوکه	۴۹
۹۹	۳	جمله	۵۰
۱۰۱	۳	پاک خواړه	۵۱
۱۰۳	۳	د مېوگتې	۵۲
۱۰۵	۳	د چرگانو ساتنه	۵۳
۱۰۷	۳	ملي شتمني	۵۴

مخونه	درسي ساعتونه	سرليكونه	شمبري
۶۳	۳	د ونوگتې	۳۲
۶۵	۳	د وخت ارزښت	۳۳
۶۷	۳	ژوند او کار	۳۴
۶۹	۳	بزرگ	۳۵
۷۱	۳	ترکان	۳۶
۷۳	۳	برېښنا	۳۷
۷۵	۳	تلفون	۳۸
۷۷	۳	ترانه	۳۹
۷۹	۳	مور او پلار ته ليک	۴۰
۸۱	۳	غزني	۴۱
۸۳	۳	وزلويه	۴۲
۸۵	۳	د خوسي لوبه	۴۳
۸۷	۳	اور	۴۴

قرآن کریم

موخه: د متن سم لوستل، ښه لیکل او د قرآن کریم په اړه د زیاتو معلوماتو ترلاسه کول.

پوښتنه:

— آیا تاسو پوهېږئ چې قرآن کریم په چا نازل شوی دی؟

**قرآن کریم د الله ﷻ کتاب دی. یوسلو خوارلس
سورتونه او دېرش سپارې لري. پر حضرت
محمد ﷺ نازل شوی دی.**

**موږ مسلمانان پرې ایمان لرو. هر سهار قرآن
کریم لولو او په لارښوونو یې عمل کوو.**

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د متن یوه یوه جمله د ټولگي په مخ کې ولولي او نور دې ورته غوړ ونیسي.
- څو زده کوونکي دې له متن څخه دوې دوې کلمې پر تختې ولیکي او نور دې په وار سره هغه معنا کړي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د (کتاب، ایمان او سهار کلمې) پر تختې ولیکي او نور دې په تورو ووېشي.

معناوې	لغتونه
رالیرل شوی	نازل
باور	ایمان

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

د حضرت محمد ﷺ پېژندنه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د حضرت محمد ﷺ پېژندنه.

پوښتنې:

– په پورتنی انځور کې څه وینی؟

– د حضرت محمد ﷺ په هکله څه ویلای شی؟

د حضرت محمد ﷺ د پلار نوم عبدالله او د نیکه نوم یې عبدالطلب و. حضرت محمد ﷺ د قریشو له قوم څخه و. حضرت محمد ﷺ له کوچنیوالي څخه د ښو اخلاقو خاوند و. حضرت محمد ﷺ په څلورېشت کلنۍ کې پیغمبر شو او قرانکریم ورباندې نازل شوی دی. د پیغمبرانو دنده د انسانانو لارښوونه ده.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن ولولي.

– زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي.

ح-ض-ر-ت ()

ن-ا-ز-ل ()

پ-ل-ا-ر ()

– زده کوونکي دې لاندې لغتونه په جملو کې استعمال کړي.

خاوند – عبدالله – قرآنکریم – محمد

– زده کوونکي دې د خپل گران پیغمبر، حضرت محمد ﷺ په اړه خبرې وکړي.

معناوي

لغتونه

د عربو یو قوم دی

قریش

استازی، لارښوونکی

پیغمبر

زده کوونکي دې لاندې جملې په خپلو کتابچو کې پنځه پنځه ځلې وليکي

حضرت محمد ﷺ د عبدالله زوی دی.

حضرت محمد ﷺ زموږ پیغمبر دی.

حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه پېژندل.

پوښتنه:

_ تاسو د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه نوم اورېدلی دی؟

حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه د حضرت محمد صلى الله عليه وسلم لومړی یار و. اصلي نوم یې عبدالله او د پلار نوم یې عثمان و. په نارینه وو کې نوموړی لومړنی صحابي و چې پر حضرت محمد صلى الله عليه وسلم یې ایمان راوړ. حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خپلو ټولو کړنو کې صادق و. له دې امله حضرت محمد صلى الله عليه وسلم هغه ته د صدیق لقب ورکړ.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- زده کوونکي دې د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.
- يو زده کوونکی دې د (صحابي، عثمان، صدیق او لقب) کلمې پر تختې وليکي او څو نور دې په وار سره د هغو توري وښيي.
- څو زده کوونکي دې د خپلو ورځنيو کارونو په اړه خبرې وکړي.

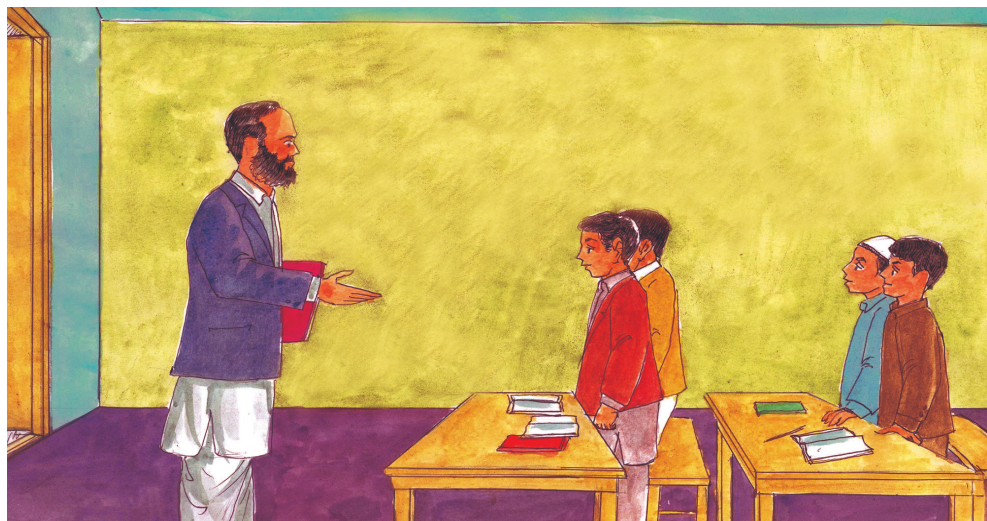
معناوي	لغتونه
ملگری	یار
د حضرت محمد <small>صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</small> یار او هم صحبت	صحابي

- زده کوونکي دې متن څو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

د ښوونکي مقام

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ښوونکي په مقام پوهېدل.

پوښتنې:

- په انځور کې څه وینئ؟
- څه فکر کوئ ښوونکی په مور د چا په شان حق لري؟

ښوونکی مور ته لیک او لوست را زده کوي. سمې لارې ته مو رابولي. ښوونکی پر مور د مور او پلار په شان حق لري. مور د ښوونکو درناوی کوو او خبرو ته یې غوږ نیسو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د یو بل په مرسته متن ولولي.
 - څو زده کوونکي دې د ښوونکي د مقام په اړه خبرې وکړي.
 - څو زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي.
- ښ-و-ن-ک-ی ()
- م-و-ر ()
- پ-ل-ا-ر ()

- یو زده کوونکی دې د (لیک، لوست، درناوی) کلمې پر تختې ولیکي او څو نور دې په وار سره د ښوونکي په مرسته هغه په جملو کې استعمال کړي.
- درې زده کوونکي دې د ښوونکي په اړه لندې خبرې وکړي.

لغت معنا

درناوی احترام

- زده کوونکي دې لوست د کتاب له مخې څو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

کیسی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او له کیسی سره بلدتیا.

پوښتنه:

_ تاسو کومه کیسی اورېدلې ده؟

هغه څه شی دی؟

ټوله ورځ گرځي، گرځي؛ چې شپه شي د یوې روپۍ ځای

نیسي؟

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د کیسی متن په خپل منځ کې ولولي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي د کیسی متن دې ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي د کیسی یوه یوه جمله دې د تختې پر مخ ولیکي.

– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي او کومه یوه کیسی چې یې زده وي ووايي او نور دې ځواب پیدا کړي.

لغت

معنا

چیستان

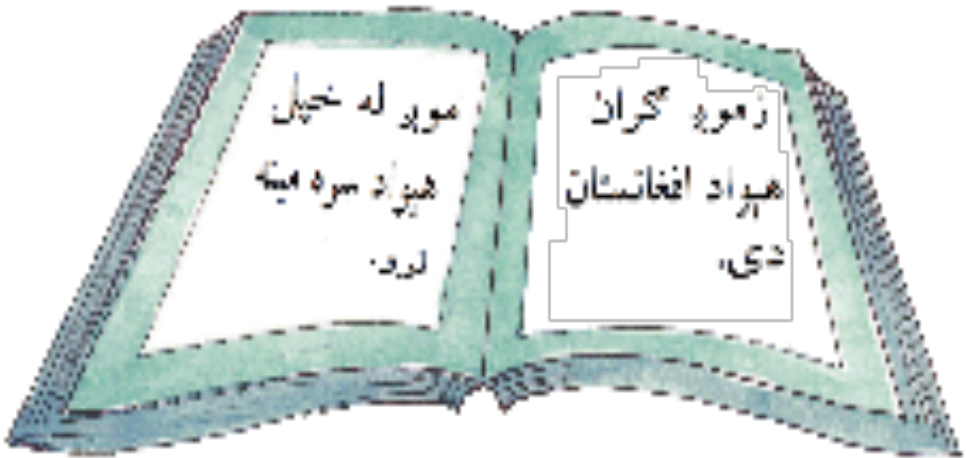
کیسی

زده کوونکي دې د خپلې کورنۍ د غړو په مرسته یوه کیسی ولیکي.

کتاب

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د کتاب د ارزښت په اړه خبرې کول.

پوښتنه:

– په پورته انځور کې څه شی وینی؟

کتاب زموږ ښه ملگری دی. له لوستلو او لیکلو څخه یې پوهه تر لاسه کېږي. زموږ په کتاب کې ډېر ښه مطالبونه راغلي دي.

مور له خپلو کتابونو سره مینه لري. خپل کتابونه پاک ساتو. پانې یې نه شکوو. مور په ښوونځي او کور کې خپل درسونه لولو او بیا یې په کتابچو کې لیکو.

- _ زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته پورتنی لوست ولولي.
- _ زده کوونکي دې لاندې جملې ولولي او څو ځلې دې په خپلو کتابچو کې وليکي:
- _ دا کتاب دی.
- _ د کتاب لوستل گټې لري.
- _ ښه ماشومان خپل کتابونه پاک ساتي.
- _ څو زده کوونکي دې په وار سره د (کتاب، پوهه، پاک او متن) کلمې د تختې پر مخ وليکي.
- _ څو زده کوونکي دې په وار سره د (ښوونځي، کتابچې او ساتل) کلمې پر تختې وليکي او نور دې په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- _ څو زده کوونکي دې د کتاب په اړه خبرې وکړي.

لغتونه معناوې

نه شکوو	نه پرېکوو
پوهه	علم
مینه	محبت

- زده کوونکي دې د لاندې جملو تش ځایونه په لاندې کلمو سره ډک کړي:
- گټور _ پاک _ ښه
 - _ مور خپل کتابونه () ساتو.
 - _ کتاب زموږ () ملگری دی.
 - _ د کتاب لوستل () کار دی.

قلم

موخه: د متن سم لوستل، بڼه لیکل او د قلم په اهمیت پوهېدل.

پوښتنه:

– په انځور کې څه وینئ؟

قلم د لیکلو وسیله ده. موږ په قلم لیکل کوو. قلم ډېر ډولونه لري، لکه: د کړکي، پڼسل، خودرنگ، خودکار او توش قلمونه. څوک چې د کړکي په قلم لیکل کوي، لیک پې ښکلی کېږي. موږ ډېر لیکل کوو چې لیک مو ښکلی شي. د قلم په واسطه د انسان فکر، خیال او پوهه کتابونو ته لېږدول کېږي او نورو ته رسېږي.

- شو زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته لوست ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.
- شو زده کوونکي دې لاندې کلمې په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- قلم - کړکی - پنسل - خودکار - لیکل
- زده کوونکي دې له لاندېنیو تورو څخه کلمې جوړې کړي.
- ق - ل - م () ، ک - ر - ک - ی () ، پ - ن - س - ل () .
- یو زده کوونکی دې د (قلم، ښکلی، خودرنگ) کلمې پر تختې ولیکي بل دې هغه په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- شو زده کوونکي دې د قلم په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه معناوې

وسيله واسطه

ښکلی ښایسته

زده کوونکي دې څو ځلې په کور کې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

لوبې

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د گټورو لوبو پیژندل.

پوښتنه:

– په انځورونو کې څه وینئ؟

ماشومان ډول ډول لوبې کوي، لکه: اکوبکو، خوسی، رسی، کښول، پت پټانی، نانځکې، ټال او داسې نور. د بېلگې په ډول د رسی کښولو لوبه در پېژنو:

د رسی کښولو لوبه د دوو ډلو تر منځ سرته رسیږي. هرې ډلې، چې رسی خپلې خوا ته ډېره کش کره هماغه ډله گټونکې ده. په دې باید وپوهېږو چې لوبې کول روغتیا ته گټه رسوي.

– خو زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په وار سره په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او متن دې په لوړ غږ ولولي، نور دې ورپسې تکرار کړي.
 – زده کوونکي دې لاندې کلمې معنا او بيا دې په کتابچو کې وليکي.
 – رسی – لوبه – ټال – کش

– زده کوونکي دې په دوو ډلو ووېشل شي. د رسی کښولو لوبه دې د لوبو په میدان کې په عملي توگه تر سره کړي.
 – يو زده کوونکی دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او د (ماشومان، نانځکې، خوسې) کلمې دې د تختې پر مخ وليکي، بل دې معنا او نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.
 – خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، يوه لوبه دې نورو ته وروپېژني.

معناوي	لغتونه
د يوې سمیزې لوبې نوم، کليوالي لوبه.	پټ پټانی
گلابي	نانځکه

زده کوونکي دې لوست ولولي او بيا دې په ښکلي خط وليکي.

بي پروايي

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د بي پروايي په معنا او مفهوم پوهېدل.

پوښتنه:

– څه فکر کوئ بې پروايي د څه شي لامل کېږي؟

احمد د مور، پلار او ښوونکي لارښوونو ته پاملرنه نه کوله. تل به يې د سړک ترڅنگ لوبې کولې، يوه ورځ يې په لوبو کې توپ په سړک کې ولوبېد، احمد د سړک په منځ کې په توپ پسې منډې وهلې، چې موټر راغی، هغه يې وواهه، خلک پرې راټول شول او هغه يې روغتون ته يووړ، روغتون کې څرگنده شوه چې احمد يوه پښه ژوبله شوې وه. مور بايد د لوبو ځايونه وپيژنو، د مور، پلار او ښوونکي لارښوونو ته پاملرنه وکړو.

- یو زده کوونکی دې له ښوونکي څخه وروسته متن په لوړ او مناسب غږ ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي په وار سره دې د بې پروايي په اړه یوه یوه جمله پر تختې وليکي، نور زده کوونکي دې په کتابچو کې وليکي.
- یو زده کوونکی د (روغتون، توپ، موټر، منځ) کلمې پر تختې وليکي نور دې په وار سره په جملو کې وکاروي.
- څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د بې پروايي په اړه دې خبرې وکړي.

معناوي

توجه
شفاخانه
خوږه (ټپي)

لغتونه

پاملرنه
روغتون
ژوبله

زده کوونکي دې متن ولولي او بیا دې د بې پروايي په باب څو جملې په خپلو کتابچو کې وليکي.

د مور درناوی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د مور د لوړ مقام پېژندل.

پوښتنه:

– تاسې په انځور کې څه وینئ؟

مور یو ښکلی او خوږ نوم دی. مور په هر چاگرانه وي.
مور له خپلې مور سره مینه لرو. ځکه چې مور یې له ډېرو
ستونزو سره پاللي او لوی کړي یو.
خبره یې منو او درناوی یې پر مور لازم دی.

– یو زده کوونکی دې له ښوونکي څخه وروسته متن ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– زده کوونکي دې په ډلو کې د مور د درناوي په اړه یو له بل سره خبرې وکړي.
– که د مور په کلمه کې د (م) توري پر ځای د (خ) یا (ک) توري راشي کومې کلمې ترې جوړېږي؟

– یو زده کوونکی دې د ټولگي مخې ته راشي د (مور، درناوی، گرانه) کلمې دې پرتختې وليکي او نور دې هغه په جملو کې وکاروي.
– څو زده کوونکي دې د ټولگيو الو په وړاندې د مور په اړه لنډې خبرې وکړي.

معناوي

مشکلات

احترام

لغتونه

ستونزو

درناوی

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

لیک او لوست

موخه: د متن سم لوستل، لیکل د لیک او لوست په ارزښت او گټو پوهېدل.

پوښتنه:

— څه فکر کوئ چې لیک او لوست څه گټې لري؟

لیک او لوست د پوهې کیلي ده. د اسلام مقدس دین هم د علم

او پوهې زده کړه په نارینه او ښځو فرض کړې ده.

یو هېواد هغه وخت ترقی او سوکالی ته رسېږي چې د هغه

وگړي د لیک او لوست خاوندان وي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي او نور دې ورته غور ونيسي.

– خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د ليک او لوست په اړه دې خبرې وکړي.

– يو زده کوونکی دې د (ليک، لوست، کار) کلمې پرتختې وليکي، نور زده کوونکي دې په وار سره يوه يوه کلمه په لنډو جملو کې استعمال کړي.

– زده کوونکي دې د بنوونکي په مرسته لاندې فعاليت تر سره کړي:

که د کار په کلمه کې د ((ک)) توري پر ځای د ((ت)) توری او د ليک په کلمه کې د ((ل)) توري پر ځای د ((ب)) توری راشي، کومې کلمې ورڅخه جوړېږي.

معناوې	لغتونه
خلک	وگړي
آبادي	سوکالي

زده کوونکي دې د ليک او لوست په هکله څلور څلور جملې وليکي.

د خبرو کولو آداب

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د خبرو کولو په آدابو پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په فکر د خبرو کولو آداب کوم دي؟

ملالی، ښه نجلۍ ده. کله چې ټولگي ته راشي، ټولو ته سلام اچوي. د خبرو کولو پر مهال وار په پام کې نیسي. د نورو خبرو ته غوږ نیسي. خپل مطلب په لنډو او خوږو جملو کې بیانوي. ملالی پر خپلو ټولگيوالو او ښوونکو گرانه ده.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي نوی لوست دې په مناسب غږ ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.
 – یو زده کوونکی دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي د (سلام، خپل، غوږ او ټولگي) کلمې دې پرتختې وليکي او نور دې یوه یوه کلمه په لنډو جملو کې استعمال کړي.
 – څو زده کوونکي دې په وار سره له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي او نور دې ولولي:

()	پ - ا - م	()	ن - ج - ل - ی
()	گ - ر - ا - ن - ه	()	س - ل - ا - م
		()	م - ل - ا - ل - ی

– څو زده کوونکي دې د خبرو کولو د آدابو په اړه خبرې وکړي.

لغتنه معناوې

پام	فکر
سلام اچوي	سلام ورکوي

زده کوونکي دې لوست څو ځلې په کور کې له ځان سره ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

خواخوړي

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د خواخوړۍ په مفهوم پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په نظر خواخوړي څه ته وايي؟

خواخوړي يو انساني او اسلامي صفت دی.
ښه زده کوونکي يو له بل سره خواخوړي لري، له اړو
کسانو سره مرسته کوي.
مور بايد له انسانانو سره خواخوړي او پر حيواناتو زړه
سوی ولرو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې متن د ټولگيوالو په وړاندې ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- يو زده کوونکي دې د (خواخوږي، زړه سوي، خوشحالي) کلمې پرتختې وليکي او نور دې يوه يوه کلمه په جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره پر حيواناتو باندې د زړه سوي په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه

معناوې

خواخوږي زړه سوي

اړو محتاجو

- زده کوونکي دې نوی متن په کورونو کې ولولي او په خپلو کتابچو کې دې په ښکلي خط وليکي.

روغه جوړه

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د روغې جوړې په مفهوم او اهميت پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په فكر روغه جوړه څه ته وايي؟

د دوو مخالفو ډلو يا خواوو پخلا كولو ته روغه جوړه وايي. كله كله د خلكو ترمنځ خپگان پيدا كيږي. كه خپگان اوږد شي، په دښمنۍ اوږي. بايد خپگان اوږدېدو ته پرې نه ښودل شي. روغه جوړه په ټولنه كې سوله، يووالی او نيكمرغي راولي. د اسلام مبارك دين مسلمانانو ته د روغې جوړې لارښوونه كوي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره متن ولولي او نور دې ورته غوړ ونيسي.
- یو زده کوونکی دې د ټولگي مخې ته راشي، د (روغې، جوړې، اسلام او سوله) کلمې دې پر تختې وليکي او نور دې یوه یوه کلمه په جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې په خپل وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د روغې جوړې دگټو په اړه دې خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
اتحاد - یو موټی کېدل	یووالی
جامعه	ټولنه

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې څو ځلې په خپلو کتابچوکې په ښکلي خط وليکي.

ماينونه

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د ماينونو په زيانونو پوهېدل.

پوښتنې:

- په پورته انځور کې څه وینئ؟
- تاسې ماينونه ليدلي او هغه پيژنئ؟

ماين زموږ پټ دښمن دی. ماينونه تل د مرگ او ژوبلې سبب گرځي.

ماينونه د قلم، ساعت، موبایل او د لوبو د شيانو په څېر جوړ شوي دي.

له دې امله ناپېژندل شوو شيانو ته بايد لاس ورنه وړو. د ماين د ليدلو پر وخت بايد مشرانو ته خبر ورکړو.

– خو زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته په وار سره متن د ټولگي په مخ کې ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– زده کوونکي دې په څو ډلو وویشل شي. له هرې ډلې څخه دې یو یو زده کوونکی د ټولگي مخې ته راشي او د ماینونو په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې لاندې جملې په خپلو کتابچو کې وليکي او تش ځایونه دې په مناسبو کلمو ډک کړي (ډولونه، زمور، شیانو، پټ).

– ماین دښمن دی.

– تاسې باید ناپېژندل شوو ته گوتې ورنه وړئ.

– ماین بېلابېل لري.

– خو زده کوونکي دې د ماینونو په اړه خپل معلومات نورو ته وړاندې کړي.

لغتونه معناوي

تل همیشه

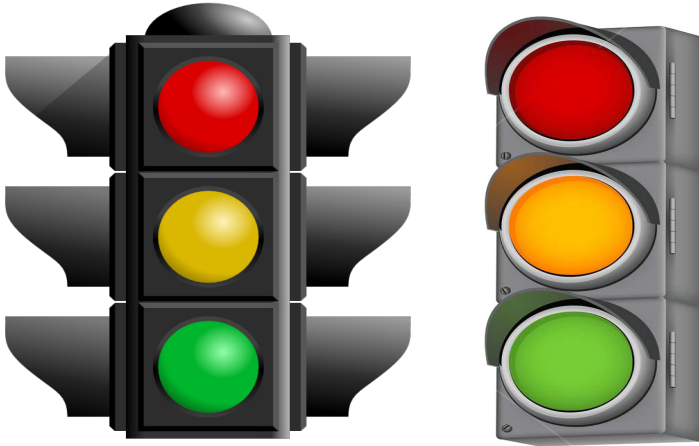
په څپر په ډول

زده کوونکي دې متن څو ځلې په خپلو کتابچو کې وليکي.

ترافيکي لارښوونې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د ترافيکي اشارو پېژندل او مراعتول.

پوښتنه:

– په پورتنیو انځورونو کې څه وینئ؟

په ښارونو کې ترافيکي گڼه گڼه وي، که تاسو ښار ته ولاړئ، له سړک څخه د تېرېدو پر مهال ترافيکي نښو ته پاملرنه وکړئ، که ترافيکي نښه شنه وه، لومړی ښي او کيڼ پلو ته وگورئ او له سړک څخه په ټاکلي ځای کې تېر شئ، د سړک په منځ کې مه درېږئ او منډې مه وهئ. ترافيکي لارښوونو ته پاملرنه له پېښو مخنيوی کوي او انسانان له خطر څخه ژغوري.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.

– زده کوونکي دې په خپلو ډلو کې د ترافیکي اشارو په هکله خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې لاندې کلمې په جملو کې استعمال کړي.
(ځای، ښار، پاملرنه، خطر).

– څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او له سړک څخه د تیریدو پر مهال دې د ترافیکي نښو په اړه خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

پاملرنه توجه

مهال وخت

کين چپ

مخنيوی مخه نیول

زده کوونکي دې لوست څو ځلې په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

روغتيا

موخه: د متن سم لوستل، ليكل، او روغتيا ته پاملرنه.

پوښتنه:

— ستاسو په فكر روغتيا څه ته وايي؟

تازه هوا خوښه ده

زما روغتيا خوښه ده

زما ښكلا خوښه ده

لوبې مستي كومه

حد د خوراك ساتمه

ځكه ځان پاك ساتمه

خلاص له جنجاله يم

ځكه خوشحاله يم

ارواښاد غلام حضرت روغمن

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په وار سره متن ولولي.
- زده کوونکي دې د خپل ځان د پاکوالي په اړه په وار سره خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې د (هوا، پاک، ښکلا، روغتیا) کلمې په خپلو کتابچو کې په تورو واړوي.

- خو زده کوونکي دې لاندې کلمې په لنډو جملو کې وکاروي:
روغتیا، ښکلا، خوراک، لوبې
- زده کوونکي دې د بیتونو خالي ځایونه پر مناسبو کلمو ډک کړي.
زما..... خوښه ده.
تازه هوا..... ده.
- خو زده کوونکي دې په خپله خوښه پورته شعر په ښکلي غږ ولولي.

لغتنه معناوي

روغتیا صحت

حد اندازه

زده کوونکي دې پورتنی شعر په خپلو کتابچو کې وليکي او په یاد دې زده کړي.

متلونه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د متلونو په مفهوم پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په فکر متلونه څه اهمیت لري؟

**خپل عمل د لارې مل
څه چې کړي، هغه به رپيې
لرږ خوره، تل خوره.**

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متلونه په خپل منځ کې ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره یو یو متل د کتاب له مخې ولولي.
- څو زده کوونکي دې یو یو متل ولولي او د هغه په اړه دې خبرې وکړي.
- څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي هر یو دې یو یو متل وويي.
- څو زده کوونکي دې (مل، کرې) کلمې د تختې پر مخ په جملو کې وکاروي.

لغتونه معناوي

ملگرۍ	مل
لو کول	رېبې
کښت	کرې

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې درې درې متلونه وليکي او بله ورځ دې ټولگيوالو ته وويي.

د ناروغۍ رقعہ

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ناروغۍ د رقعې په لیکلو پوهېدل.

پوښتنه:

– د ناروغۍ پرمهال ښوونځي ته څنگه خبر ورکوي؟

د ميرويس نيکه د ښوونځي محترم مدير صاحب!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

زه ستورۍ د اجمل لور د دريم (ب) ټولگي زده کوونکې يم،

نن د ناروغۍ له امله ښوونځي ته نه شم درتلاي هيله منه يم

چې ناسوبه ونه شمېرل شم.

په درناوي

ستورۍ

۱۳۹۴/۶/۴

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د ناروغۍ رقعہ له ځان سره ولولي.

– زده کوونکي دې يو بل ته د ناروغۍ د رقعې املا وويي.

– زده کوونکي دې د ناروغۍ رقعہ په ياد زده کړي او په خپلو کتابچو کې دې وليکي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د (ناروغۍ، ستورۍ، لور) کلمې دې پر تختې وليکي او نور دې په جملو کې وکاروي.

لغتونه

معناوې

اميد

هيله

غير حاضر

ناسوب

زده کوونکي دې د ښوونځي ادارې ته په خپل نوم د ناروغۍ رقعہ په خپلو کتابچو کې وليکي.

پاکه هوا او پاکې اوبه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د پاکې هوا او د پاکو اوبو په ارزښت پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په نظر پاکه هوا او پاکې اوبه انسانانو ته څه گټې لري؟

انسانان، څاروي او بوټي پاکو اوبو او هوا ته اړتیا لري، له اوبو او هوا پرته ژوند نه کيږي، ناولې اوبه او هوا روغتیا ته زیان رسوي، باید د ناپاکو اوبو له څښلو او ککړې هوا له تنفس څخه ځانونه وساتو، چې ناروغه نه شو.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته نوی متن له ځان سره ولولي.
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، یو دې له کتاب څخه یوه جمله وویي او بل دې پر تختې ولیکي.

– زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي.
 ر – و – غ – ت – ی – ا () ، ه – و – ا () ، ب – و – ت – ی ()

– زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي او لاندې کلمې دې په جملو کې وکاروي. (اړتیا، هوا، اوبه، کار).
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي په وړاندې د ناپاکې هوا او اوبو په اړه خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
ضرورت	اړتیا
ناپاک	ناولې
ناپاکې - آلوده	ککړې

زده کوونکي دې د لوست متن ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

کیسه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د رښتیا په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په نظر رښتیا او صداقت کومې گټې لري؟

یوه هلک په بازار کې قلمونه خرڅول. د یوه قلم بیه پنځه افغانۍ وه.

یوه سړي یو قلم واخیست. د پنځو افغانیو پرځای یې لس افغانۍ ورکړې او روان شو. د هلک دې ټکي ته پام شو چې هغه سړي لس افغانۍ ورکړې دي. هلک په منډه ور پسې ورغی. پنځه افغانۍ یې بېرته ورکړې. اخیستونکي ترې مننه وکړه، ورته ویې ویل: شاباس! یو ښه هلک باید ستا په شان صادق او رښتینی واوسي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، په وار سره دې متن د ټولگي په وړاندې ولولي.
- زده کوونکي دې لاندې کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي.
پام، منډه، اخیستل، خرڅول
- څو زده کوونکي دې د رښتیا او صداقت په اړه خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

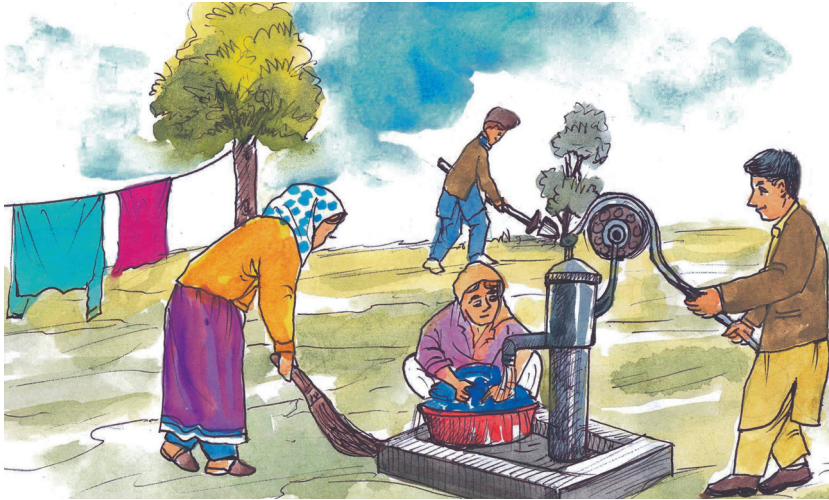
منډه	ځغاسته، تېښته
خرڅول	پلورل

زده کوونکي دې د نن ورځې لوست په خپلو کتابچو کې وليکي.

د کور په کارونو کې مرسته

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د خبرو کولو وړتیا پیدا کول.

پوښتنه:

— تاسې له چا سره مرسته کړې ده؟

زرغونه او احمد خور او ورور دي. دواړه په ښوونځي کې زده کړې کوي. کله چې له ښوونځي څخه کور ته راشي له ډوډۍ خورلو وروسته له مور او پلار سره د کور په کارونو کې برخه اخلي. د دوی د گډ کار له امله ټوله کورنۍ خوښ او نیکمرغه ژوند کوي.

ښه زده کوونکي هغه دي چې د کور په کارونو کې له مور او پلار سره مرسته وکړي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
- خو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د لوست مطلب دې په خپله ژبه وويي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، یو دې له کتاب څخه څو کلمې د املا په توگه وويي او بل دې پرتختې وليکي.
- خو زده کوونکي دې د ټولگي په وړاندې د مرستې په اړه خبرې وکړي.

معناوي

خوشبخته

کومک

لغتونه

نېکمرغه

مرسته

- زده کوونکي دې د نن ورځې لوست د کتاب له مخې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

د چاپيريال ساتنه

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د چاپيريال ساتنې په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په فکر د چاپيريال پاک ساتل څه گټې لري؟

**د کور له انگر څخه نيولې تر ښوونځي او زموږ د لوبو ځايونه
زموږ چاپيريال دی.**

**په چاپيريال کې اوبه، هوا، باغونه، سيندونه، ځنگلونه، دښتې
او غرونه شامل دي.**

**که چاپيريال پاک او ښکلی و، زموږ ژوند به سم او روغتيا به
مو ښه وي. موږ بايد د چاپيريال په پاک ساتلو کې زيار وباسو.
ونې او گلان وکړو، د ونو ښاخونه مات نه کړو. د کور خټلې
او کاغذونه په يوه ټاکلي ځای کې واچوو. که دا کارونه مو
سرته ورسول، نو زموږ چاپيريال به پاک وي.**

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
– زده کوونکي دې یو بل ته د لوستل شوي متن څو کلمې املاء وويي او نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

– زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د (چاپېريال، پاک، روغتيا) کلمې په جملو کې وکاروي.

– خو زده کوونکي دې د ناپاکو شيانو د بې ځايه اچولو په اړه خبرې وکړي.
– خو زده کوونکي دې په خپله خوښه په وار سره وويي چې خپل شاوخوا چاپېريال څنگه پاک ساتلای شي؟

معناوي	لغتونه
حوبلي	انگرې
کوبښن	زيار
څانگې	بناخونه

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د چاپېريال په اړه څو جملې وليکي.

د غاښونو ساتنه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د غاښونو د ساتلو په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

– په پورتنۍ انځورکې څه شی وینئ؟

غاښونه د انسان د ښکلا او د خوړو د ژوولو بڼه وسيله ده. د دې لپاره چې غاښونه مو خراب نشي، نو په غاښونو کلک شيان نه ماتوو.

هر سهار او ماښام خپل غاښونه په مسواک يا برس مينځو. که غاښونه مو وخورېږي، د غاښونو ډاکټر ته ځو. اړينه ده چې خپل غاښونه پاک وساتو، ترڅو د غاښونو په درد اخته نشو.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته له ځان سره متن ولولي.
– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي، د (کلک، بنکلا، غابونه) کلمې دې پر
تختې وليکي او نور دې په وار سره په جملو کې وکاروي.

– یو زده کوونکی دې له متن څخه څو جملې ولولي او نور دې د املا په توګه وليکي.
– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي، د غابونو د پاک ساتلو په اړه
دې خبرې وکړي، نور دې ورته غور ونیسي.

– زده کوونکي دې سوچ وکړي، چې که د (مانښام) کلمه سرچپه شي، څه شی ترې
جوړېږي. بیا دې یو تن د نورو په استازیتوب د تختې پر مخ وليکي.

لغتونه

معناوې

غذا

خواره

میده کولو

ژوولو

زده کوونکي دې د غابونو د ساتلو د ګټو په هکله څو جملې په خپلو کتابچو کې
ولیکي.

زمور هېواد

موخه: د متن سم لوستل، ليكل، د خپل هېواد پېژندل او له هغه سره مينه لرل.

پوښتنه:

– په پورتنۍ انځور کې څه وينئ؟

زمور هېواد افغانستان دی. زمور هېواد لوړ غرونه، گڼ ځنگلونه، ودانې ځمکې او ښکلي باغونه لري. زمور په هېواد کې هر ډول غلې، دانې او مېوې کرل کېږي. پر مور خپل هېواد ډېر گران دی. بايد خپل هېواد په علم او پوهې سره ودان کړو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د متن يوه يوه جمله دې ولولي، نور دې ورته غوږ ونيسي.
- يو زده کوونکی دې د (هېواد، غرونه، باغونه) کلمې د تختې پرمخ وليکي او نور زده کوونکي دې په وار سره په جملو کې وکاروي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، يو دې د کتاب له مخې دوې جملې د املا په توگه وويي او بل دې وليکي.
- دوه زده کوونکي دې د ټولگي په مخ کې د هېواد په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه

معناوې

جگ

لوړ

آباد

ودان

زده کوونکي دې متن ولولي او بيا دې په بنکلي خط وليکي.

د ښوونځي آداب

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د ښوونځي په آدابو پوهېدل او د هغو مراعاتول.

پوښتنه:

ستاسو په فکر د ښوونځي آداب څه ته وايي؟

ښوونځي د ښوونې او روزنې ځای دی. د ښې زده کړې لپاره باید زده کوونکي پر خپل وخت ښوونځي ته راشي، ښوونځي او ټولگي ته د ننوتلو په وخت نوبت په پام کې ونيسي. د ښوونکو درناوی وکړي. ټولگي او د ښوونځي انگر پاک وساتي.

خپل لوست ښه ولولي. کورنۍ دنده سرته ورسوي. تر څو خلکو او هېواد ته ښه خدمت وکړای شي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د ښوونځي د آدابو په اړه دې خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي، یو تن دې ورته د کتاب له مخې څو لغتونه د املا په توگه ووايي او بل دې د تختې پرمخ وليکي.
- یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د: (آداب، ښوونځي، انگرې) کلمې دې پرتختې وليکي او نور دې په خپلو کتابچو کې ورته جملې جوړې کړي.
- دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او په وار سره دې ووايي، چې په ښوونځي کې کوم کارونه سرته رسوي.

معناوي	لغتونه
احترام	درناوی
حويلی	انگرې

- زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې ولولي او بیا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.

سوله

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د سولې په اهميت پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په فكر سوله څه ته وايي؟

سوله نېكمرغي راولي. په سوله كې ژوند
خوږ وي. ښوونځي پرانيستي وي، ماشومان
خوشحاله او ښوونځي ته ځي. په سوله كې
امن را منځته كېږي او هېواد پرمختگ كوي.
زما سوله خوښېږي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د لوست متن د ټولگي مخې ته په لور غبر ولولي.
- څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته د سولې گټې بيان کړي.

- څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د (سوله، نېکمرغي، ژوند) کلمې دې په جملو کې وکاروي او بيا دې يوه، يوه جمله په تختې وليکي.

لغتونه معناوي

پرانېستي	خلاص
امن	آرامي
پرمختگ	ترقي

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د سولې گټې وليکي.

پندونه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د پندونو په اهمیت پوهېدل او په ژوند کې عملي

کول

پوښتنه:

ستاسو په فکر پندونه څه گټې لري؟

ښه ماشومان پندونو او ښو خبرو ته غورځیسي.
د مور، پلار او ښوونکي د پندونو اورېدل ښه کار دی.
څوک چې د مشرانو په پندونو عمل کوي له خپلو کړنو
څخه نه پښیمانېږي.
د ښو پندونو اورېدل انسان نیکمرغه کوي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته پندونه له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د پندونو په مطلب د ټولگي په مخ کې لنډې خبرې وکړي.
- څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې د املا په توگه د (ښه، انسان او نېکمرغه) کلمې وويي او بل دې پر تختې وليکي.
- څو نور زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي، پر تختې ليکل شوې کلمې دې په جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي که کوم پند يې زده وي نورو ته دې وويي.

معناوي

نصيحتونه
لويانو

لغتونه

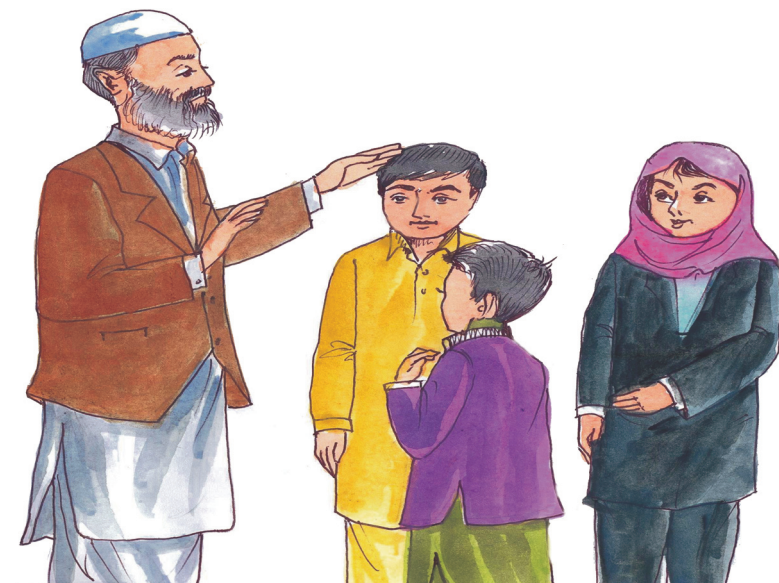
پندونه
مشرانو

زده کوونکي دې د کتاب پندونه په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي او په یاد دې زده کړي.

د ماشومانو ترمنځ ښې اړیکې

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ماشومانو د ښو اړیکو په ښېگڼو پوهېدل.

پوښتنه:

ستاسو په فکر د ماشومانو نه څوړول څه گټې لري؟

ماشومان یو د بل خویندې او وروڼه دي. دوی باید په خپل کور، کلي او ښوونځي کې یو بل سره ښې اړیکې ولري. د ماشومانو په خوشحالولو له مور څخه **الله جل جلاله** راضي کېږي مور، پلار او نور خلک خوشحالېږي. ماشومان باید هر وخت یو له بل سره مرسته وکړي.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د نوي لوست متن په خپلو منځو کې ولولي.

– څو زده کوونکي دې تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې د املا په توګه څو کلمې وويي او بل دې پرتختې وليکي.

– زده کوونکي دې د (ښې اړیکې، خویندې، ښوونکي) کلمې پرتختې وليکي او نور دې په وارسره یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروي.

– څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او د ماشومانو د ښو اړیکو په هکله دې خبرې وکړي.

لغتونه

معناوي

رابطې

اړیکې

کوچنيان

ماشومان

زده کوونکي دې متن څو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

يووالی

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د يووالي په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

ستاسو په فکر يووالی څه گټې لري؟

د خلکو يو موټي کېدلو ته يووالی وايي. الله ﷻ په يووالي
رضا کېږي او خپلو بندگانو ته د يووالي امر کوي.
د هېواد خپلواکي په يووالي ساتل کېږي.
د خلکو يووالی سوله منځ ته راوړي. په يووالي هېواد
ودانېږي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې لاندې کلمې په جملو کې وکاروي:
(هېواد، خپلواکي، سوله)

– یو زده کوونکی دې د (سوله، یووالی او هېواد) کلمې پرتختې وليکي، څو نور دې په وار سره په جملو کې وکاروي.

– زده کوونکي دې له متن څخه هغه کلمې پیدا کړي چې (و) پکې راغلی وي، بیا دې هغه په خپلو کتابچو کې وليکي.

– څو زده کوونکي دې د یووالي په اړه لنډې خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
يو موتي کېدل، اتحاد	يووالی
وطن	هېواد

زده کوونکي دې لوست په خپلو کتابچو کې وليکي.

اوږی

موخه: د متن لوستل، سم لیکل، د اوږي د موسم پېژندل.

پوښتنه:

— ستاسو په نظر اوږی د کال خووم فصل دی؟

اوږی د کال دویم فصل دی. دا فصل هم لکه پسرلی درې میاشتي لري. د میاشتی نومونه یې (چنگاښ، زمري، وږی) دي. په اوږي کې هوا ډېره توده وي، غلې او مېوې پخېږي. زده کوونکي دې د اوږي په تودې هوا کې له اړتیا پرته نه گرځي، له لمر څخه دې ځانونه وساتي چې ناروغ نشي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي، بيا دې خو زده کوونکي په وارسره د اوړي په اړه خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې د اوړي د میاشتو نومونه د کتاب له مخې په خپلو کتابچو کې وليکي.

– زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي:

ف – ص – ل () ، چ – ن – گ – ا – بن () ، ز – م – ر – ی ()

– خو زده کوونکي دې په وار سره لاندې کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي: (پسرلی، اوړی، مېوې، ناروغ)

لغتونه

سردان	چنگاښ
اسد	زمری
سنبله	وړی

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د هغو مېوو نومونه وليکي چې په دې موسم کې پخېږي.

د ونو گټې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل د ونو په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

ستاسو په نظر ونې کومې گټې لري؟

ونې له ژونديو موجوداتو څخه دي. د ونو وچې او تازه مېوې خوړل کېږي او له لرگيو څخه يې د ودانيو په جوړولو کې کار اخيستل کېږي. ونې د چاپېريال په ښکلا او د هوا په پاکوالي ډېره اغېزه لري. هر څوک بايد د خپل چاپېريال د سمسورتيا او ښکلا لپاره ونې کينوي او ښه پالنه يې وکړي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
 – څو زده کوونکي دې د ونو پر گټو خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
 – زده کوونکي دې لاندې کلمې په خپلو کتابچو کې وليکي او بيا دې په تورو وويشي.
 ونې – پالنه – چاپېريال – بنکلا.

– يو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (تازه، سمسورتيا، اغېزه) کلمې دې پر تختې وليکي او نور زده کوونکي دې يوه يوه کلمه د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي.

– زده کوونکی دې له متن څخه لاندې جملې بشپړې کړي.
 ونې له ژونديو څخه دي.
 ونې د چاپېريال په بنکلا او د هوا په پاکوالي لري.

معناوي	لغتونه
تاثير	اغېزه
بنايست	بنکلا

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې لوست په بنکلي خط وليکي.

د وخت ارزښت

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د وخت په ارزښت پوهېدل.

پوښتنه:

ستاسو په فکر وخت څه ارزښت لري؟

هرې شېبې ته وخت وايي. وخت له سرو زرو څخه زيات ارزښت لري. مور بايد خپل ارزښتمن وخت بې ځايه تېر نه کړو. زده کړې وکړو، له مور او پلار سره په کارونو کې مرسته وکړو او خپلې ورځنۍ چارې په ټاکلي وخت تر سره کړو. چې خپلې کورنۍ، ټولني او ټولو انسانانو ته د خدمت وړ وگرځو.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن ولولي بيا دې يو تن د ټولگي مخې ته راشي او د لوست په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې لاندې کلمې په جملو کې وکاروي.
(مرسته- وخت- ارزښت- ورځنۍ)

– يو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (کورنۍ، مور، پلار او خدمت) کلمې دې پر تختې وليکي او خو نور دې په وار سره يوه يوه کلمه د تختې پر مخ په هيچا ووېشي او نور دې ورته پاملرنه وکړي.

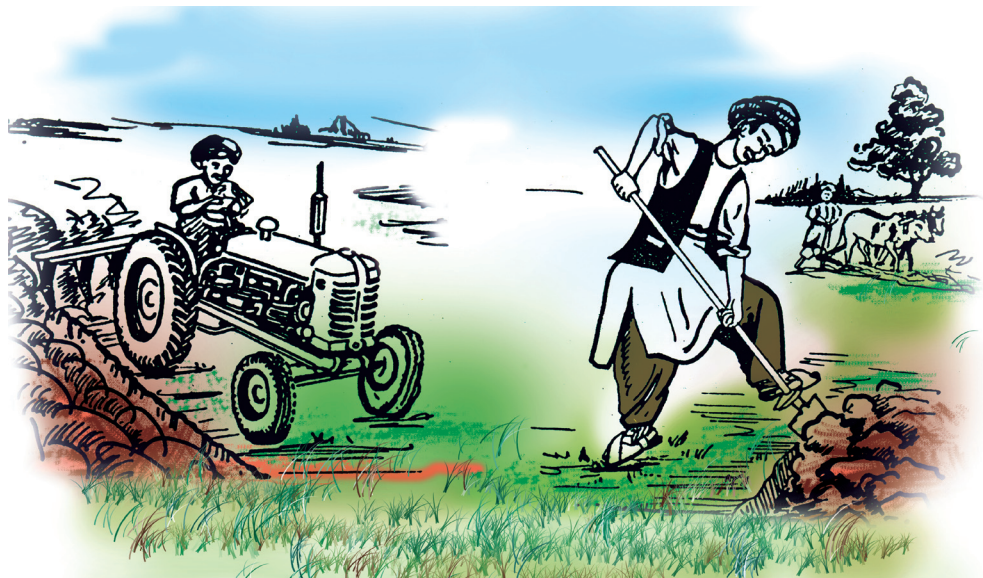
معناوي	لغتونه
کومک	مرسته
د وخت ډېرې لږې اندازې ته ويل کېږي، لحظه	شېبې

زده کوونکي دې لوست په کور کې ولولي او بيا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

ژوند او کار

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، د کار په گټو او ارزښت پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسو په فکر کار کول څه گټې لري؟

ژوند د لوی الله ﷻ ښه نعمت دی. د ژوند د پایښت او ښه والي لپاره کار ته اړتیا ده. بې کاره ژوند معنا نه لري. هر څوک باید کار وکړي. هېڅوک باید خپل وخت وزگار تېر نه کړي. ځکه چې د یوه هېواد جوړونه او پرمختګ په ښوونه، روزنه، کار او زیار پورې اړه لري.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې په وار سره نوی لوست په لور غږ ولولي.
– یو زده کوونکی دې د (نعمت، وخت، هېواد، ژوند) کلمې پرتختې وليکي او نور دې په جملو کې وکاروي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي د لوست په اړه دې خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– یو زده کوونکی دې د متن یوه جمله د املا په توګه ووايي او نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

لغتونه	معناوي
زیار	کوښښ، زحمت
پرمختګ	ترقي
پایښت	بقا، ژوندي پاتې کېدل

زده کوونکي دې لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

بزگر

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د بزگر د كار او زيار په ارزښت پوهېدل.

پوښتنه:

– ستاسو په فكر د بزگر كار څه ارزښت لري؟

انسانان، څاروي او مرغان د ژوند كولو لپاره خوړو ته اړتيا لري.

بزگران موږ ته غنم، جوار، وريژې، سابه او داسې نورې غلې، دانې كړي. د بزگرانو د زيار له برکته موږ خپل خوراکي توکي او نورې اړتياوې ترلاسه کوو. باید د بزگرانو درناوی وکړو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي لوست دې په لوړ غږ ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي يو دې د کتاب له مخې څو کلمې د املا په توگه ووايي، نور دې وليکي.
- څو زده کوونکي دې د بزگرۍ په اړه لنډې خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
حيوانات	څاروي
شيان	توکي
ضرورت	اړتياوې

زده کوونکي دې متن په کور کې ولولي او بيا دې په ښکلي خط وليکي.

ترکان

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او ترکانې د کسب په ارزښت پوهېدل.

پوښتنې:

– په پورتنې انځور کې څه وینی؟

– ستاسو په فکر ترکان له لرگیو څخه کوم شيان جوړوي؟

ترکانې دېر ښه کسب دی. ترکان ته ټول خلک اړتیا لري. د اجمل مشر ورور ترکان دی. هغه په خپلې اړې، ترښځې، رندې، برمې او سکني باندې ښکلي او گټور شيان، لکه: رايلونه، ميزونه، څوکی، دروازې، الماری، کرکی، کټونه، سپارې او مالي جوړوي. موږ بايد د ترکان درناوی وکړو، ځکه چې د هغه گټه او خیر ټولني او خلکو ته رسېږي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ترکانې د کسب په اړه خبرې وکړي او نور دې ورته غور ونيسي.

– زده کوونکي دې د جملو تش ځايونه په لاندې کلمو ډک کړي:

(ورور، بڼه، خلک، اړتيا)

– ترکانې ډېر () کسب دی.

– ترکان ته ټول () اړتيا لري.

– د اجمل () ترکان دی.

– څو زده کوونکي دې د (ترکان، اجمل، برمه، څوکۍ) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې راوړي.

– څو زده کوونکي دې په ټولنه کې د ترکانې په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

ترکان نجار

کسب مسلک

تربښ تیشه

زده کوونکي دې متن په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

برېښنا

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د برېښنا په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

– ستاسو په فکر له برېښنا څخه کومې گټې اخیستل کېږي؟

له برېښنا څخه د ژوند په ډېرو برخو کې کار اخیستل کېږي. کورونه روښانه او تودوي. مور له راډیو، ټلوېزیون، کمپیوټر، یخچال او نورو برقي وسایلو څخه هم د برېښنا په وسیله کار اخیستلای شو. مور باید د برېښنا له بې ځایه لگښت څخه مخنیوی وکړو. برېښنا ځینې خطرونه هم لري. که چېرې له برېښنا سره بې پروایي وشي، د مړینې لامل گرځي.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې د ټولگي په وړاندې نوی متن په لور او مناسب غږ ولولي.

– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (برېښنا، اوبه، رادیو او ښار) کلمې دې
د تختې پرمخ ولیکي او نور دې په وار سره له یوې یوې کلمې څخه په خپلو کتابچو کې
جملې جوړې کړي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي او د برېښنا د گټو په هکله دې
خبرې وکړي.

لغتونه

معناوي

برق	برېښنا
سبب، علت	لامل
مصرف	لگښت

زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي
خط ولیکي.

تلفون

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د تلفون په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

تاسې کله په تلفون کې خبرې کړي دي؟

تلفون د اړيکو ټينگولو وسيله ده. دلومړي ځل لپاره د گراهامبل له خوا اختراع شو، تلفون دېر ډولونه لري. تر ټولو ښه يې مبايل دی. زموږ په هېواد کې له ټولو ډولونو څخه گرځنده تلفون زيات کارول کېږي.

موږ ته په کار ده چې له تلفون څخه سمه گټه واخلو.

فعالیتونه:

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن په خپلو منځونو کې ولولي.
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوبنه د تختې مخې ته راشي، نوی لوست دې په لور او مناسب غږ ولولي.

– څو زده کوونکي دې په وارسره د تختې مخې ته راشي د (مبايل، تېلفون او گټه) کلمې دې په جملو کې وکاروي.
 – څو زده کوونکي دې په وارسره د ټولگي مخې ته راشي، د تېلفون د سمې کارونې په هکله دې خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
ديوه نوي شي منځته راوړل	اختراع
سيار	گرځنده

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې (تېلفون، چټک، وسیله) کلمې وليکي او بيا دې په جملو کې وکاروي.

ترانه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ترانې په مفهوم پوهېدل.

– تاسو کوم وخت په ډله ییزه توګه ترانه ویلې ده؟

دا زموږ لیلیا وطن
دا افغانستان دی
داسې ماشومان زموږ
دا مو د بابا وطن

دا زموږ زیبا وطن
دا وطن مو ځان دی
وایي په خاپوړو کې
دا مو د دادا وطن

پرموږ باندي ډېرګران دی
دا افغانستان دی

(د استاد ملنگ جان خوږې نغمې)

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته له ځان سره متن ولولي.
- خو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي، نوموړې ترانه دې په ښکلي غږ وويي او نور دې ورپسې تکرار کړي.
- خو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو یو دې د (وطن، دادا، خاپوړو، زیبا، ماشومان، گران) کلمې پرتختې په جملو کې وکاروي.
- که د زده کوونکو کومه بله ترانه په یاد وي، د ټولگي په مخ کې دې وويي.
- خو زده کوونکي دې د خپل هېواد په اړه لنډې خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
هغه ماشوم چې په لاس او پښو گرځي.	خاپوړې
نیکه او پلار، مشر ورور	دادا

- زده کوونکي دې شعر په کور کې خو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط ولیکي.

مور او پلار ته لیک

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، اود لیک په گټو او ارزښت پوهېدل.

پوښتنه:

– تاسې کوم وخت مور او پلار ته لیک لیکلی دی؟

گرانه پلاره او مهربانې مورې، السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!
د دې لیک تر لیکلو روغ او جوړ یم. کلنۍ ازموینه مې پای ته
رسېدلې، که د لوی الله ﷻ رضا وي، ستاسو د دعا په برکت به په
دې نژدې شپو او ورځو کې کور ته راستون شم.

په درنښت

ستاسو د لیدو په هیله

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
- زده کوونکي دې یو بل ته د متن املا وويي.
- زده کوونکي دې متن په یاد زده کړي او په خپلو کتابچو کې دې وليکي.
- زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د لیک د اړتیا په هکله دې خبرې وکړي.

لغتونه معناوې

ازموینه	امتحان
راستون	راگرځېدل

- زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې مور او پلار ته یو لیک ولیکي او بله ورځ دې د نورو په وړاندې ولولي.

غزني

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د غزني ولايت پېژندل.

پوښتنې:

– په پورته انځور کې څه وښی؟

– د غزني ولايت په اړه مو څه اورېدلي دي؟

غزني د افغانستان يو لرغونی ولايت دی.

غزني پخوا د افغانستان مرکز او د علم زانگو وه. په غزني کې

ډېر لرغوني ځايونه، لکه: بالا حصار، د سلطان منار او داسې

نور تاريخي ځايونه شته.

له همدې کبله په دې وروستيو وختونو کې د غزني ښار د

اسلامي تمدن د مرکز په نامه ونومول شو.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي د غزني په اړه دې خبرې وکړي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي یو بل ته دې له کتاب څخه څو کلمې د املا په توگه وويي او نور دې پرختې وليکي.

– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي د (غزني، افغانستان، آثار، منار، زانگو) کلمې دې په ساده جملو کې وکاروي.

لغتونه	معناوي
لرغونی	پخوانی
تمدن	پیشرفت او ترقي

زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې څو ځلې ولولي او بیا دې په ښکلي خط په کتابچو کې وليکي.

وزلوبه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د وزلوبې په هکله د معلوماتو ترلاسه کول.

پوښتنه:

— تاسو کله د وزلوبې ننداره کړې ده؟

وزلوبه زموږ په هېواد کې يوه لرغونې لوبه ده. دا لوبه په لوی ميدان کې ترسره کېږي. نوموړې لوبه د دوو سيالو ډلو ترمنځ د حلال له دايرې څخه پيل کېږي. په دې لوبه کې گډون کوونکي له يوه ټاکلي ځای څخه وزه را تاووي، هرې ډلې چې وزه بېرته د حلال دايرې ته ورسوله، گټونکي بلل کېږي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د متن یوه یوه برخه دې په لور غبر ولولي.

– زده کوونکي دې د لاندې جملو تش ځایونه په لاندینو کلمو سره ډک کړي: (پیل، ډلو، لرغونې)

– وزلوبه زموږ په هېواد کې () لوبه ده.

– نوموړې لوبه د دوو سیالو () ترمنځ د حلال له دایرې څخه پیل کېږي.

– دا لوبه پ لوی میدان کې () کیږي.

– یو زده کوونکی دې د (لوبه، میدان، گټونکی) کلمې پرتختې ولیکي، نور دې په خپله خوښه په وار سره په جملو کې وکاروي.

– څو زده کوونکي دې د خپل کور، کلي یا ولسوالۍ د لوبو په اړه خبرې وکړي.

لغت

گډون

معنا

اشتراک

زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط ولیکي.

د خوسي لوبه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د خوسي لوبې په هکله معلومات ترلاسه کول.

پوښتنه:

— تاسې د خوسي لوبې په هلکه څه پوهېږي؟

د خوسي لوبه زموږ په هېواد کې يوه سيمه ييزه لوبه ده چې د ماشومانو او تنکيو ځوانانو له خوا ترسره کېږي. دا لوبه د دوو مساوي ډلو ترمنځ سرته رسېږي. يوه ډله يې د ټوپۍ ساتونکې او بله يې د خوسۍ پلوي ډله وي. په دې لوبه کې يوه ډله غواړي چې ټوپۍ له منځه يوسي او بله ډله ټوپۍ ساتي. که چېرې هرې ډلې ټوپۍ په پرله پسې توگه ووهله او ونه سوځېده، د لوبې گټونکې بلله کېږي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او په وار سره دې نوموړی لوست د خپلو ټولگيو الو پر وړاندې ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- زده کوونکي دې د (ټوپي، خوسې، مساوي او گټونکې) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې په خپل وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د نوموړې لوبې په هکله دې خبرې وکړي.
- يو زده کوونکي دې د متن يوه جمله د املا په توگه ووايي او نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

لغتنه معناوي

پلوي طرفداري
تنکي ځوانان نوي ځوانان

زده کوونکي دې د خوسې د لوبې په اړه څو جملې په خپلو کتابچو کې وليکي.

اور

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د اور په گټو او زيانونو پوهېدل.

پوښتنه:

— ستاسې په فکر اور څه گټې لري؟

انسانان اور ته ډېره اړتيا لري. خلک په اور خواړه پخوي او په ژمي کې ورباندې ځانونه او کورونه تودوي. له اور سره لوبې کول ژوند ته خطر لري. مور بايد د اور بلولو په وخت کې له ډېر احتياط څخه کار واخلو، اور اخیستونکي شيان لکه: تېل، گاز او نور له اور څخه لرې وساتو چې ځان او کور ونه سوځوو.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او د اور په گټو او زیانونو دې خبرې وکړي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د: (اړتیا، خلک او خواږه) کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او څو نور دې په خپله خوښه پورته یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروي.

– یو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، د متن یوه جمله دې نورو ته د املا په توگه ووايي.

لغتونه

معناوي

روښانول

بلول

ضرورت

اړتیا

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.

پر حیواناتو زړه سوی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، په څارویو (حیواناتو) زړه سوی.

پوښتنه:

آیا ستاسو په نظر په څارویو زړه سوی ښه کار دی؟

یوه ورځ یو سړی په لاره تېرېده، ډېر تېری شو، له څاه څخه یې اوبه وڅښلې گوري چې یو سپی ډېر تېری دی، له څاه څخه یې اوبه را وایستلې او سپی ته یې ورکړې، هغه یې له مرگ څخه وژغوره. لوی الله ﷻ د هغه سړي ټولې گناوې د همدې زړه سوی له امله ور وبخښلې.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې متن په وار سره په لور غږ ولولي او نور دې ورته غور ونيسي.
- څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، د (سړی، ورځ، تېری، شاه) کلمې دې پرتختې وليکي او څو نور دې یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروي.
- څو زده کوونکي دې په خپل وار سره د ټولگي مخې ته راشي په څارویو باندې دې د زړه سوي په هکله خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
نجات ورکول	ژغورل
کوهی	شاه

- زده کوونکي دې لوست څو ځلې په کور کې ولولي او بیا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.

کار

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، د کار په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

– په پورتنی انځور کې څه وینی؟

ټولو کړو وړو ته کار ویل کیږي، لکه: درس ویل، دکور دکارونو

سرته رسول، بزگري، ترکانې، سوداگریز کارونه او نور.

په کار کولو ژوند ښه او شتمني ترلاسه کیږي، نېک نوم او

شهرت په کار کولو لاس ته راځي.

مور او تاسې باید کار وکړو، ترڅو ښه او ښکلی ژوند ولرو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې متن په وار سره په لوړ غږ ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- يو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي، د (ژوند، کار او نيک)
- کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او نور دې په خپله خوښه يوه يوه کلمه په جملو کې وکار وي.
- څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي او د متن ځينې کلمې دې د املا په توگه وليکي.

معناوي	لغتنه
نجاري	ترکايي
پانگه	شتمني
تجارتې	سوداگريز

زده کوونکي دې لوست ولولي او بيا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.

ليک نښې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د ليک نښو پېژندل او په کارولو يې پوهېدل.

پوښتنه:

تاسو ليک نښې پېژنئ او کله مو په ليکنو کې کارولي دي؟

ټکی (.) هغه نښه ده چې د پوره جملې په پای کې اېښودل

کېږي، لکه: زه ښوونځي ته ځم.

کامه (،) هغه نښه ده چې د کلمو د بېلولو لپاره کارول کېږي. لکه:

په افغانستان کې غنم، جوار، وريژې او اوربشې کرل کېږي.

سوالیه (?) دا نښه د هغو جملو په پای کې راوړل کېږي چې

پوښتنه پکې شوې وي، لکه: آیا تاسو خپله کورنۍ دنده ليکلې

ده؟

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته نوی متن له خان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره متن په لور غږ ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.
- یو زده کوونکی دې (کامه، سوالیه او ټکی) پرتختې ولیکي او نور دې د لاندینیو جملو په مناسبو ځایونو کې وکاروي.
- ۱ – احمد بنوونځي ته څي ()
- ۲ – زما په بکس کې قلم () پنسل () کتاب () او کتابچه شته ()
- ۳ – ته چېرې څي ()

– یو زده کوونکی دې د (غنم، جوار، اوریشې) کلمې پرتختې ولیکي او نور دې په خپل وار سره پورته کلمې په جملو کې وکاروي.

لغتونه

معناوي

پوره	بشپړ
کورنی	فامیل

زده کوونکي دې د متن هغه جملې ولیکي چې پورتنۍ لیک نښې په کې کارول شوي وي.

کلمه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د ساده کلمو په معنا او جوړښت پوهېدل.

– ستاسې په فکر کلمه څه ته وايي؟

کلمه معنا لرونکي لفظ ته ويل کېږي، لکه: کور، قلم، کتاب،

لاس، څوکی، مېز او داسې نور.

کلمه له تورو څخه جوړېږي، لکه:

ک – و – ر

ق – ل – م

ک – ت – ا – ب

م – ر – ی – م

خ – و – ک – ی

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته نوی لوست له ځان سره ولولي.

– زده کوونکي دې د (کور، کتاب، قلم او لاس) کلمې پرتختې وليکي او نور دې په جملو کې وکاروي.

– زده کوونکي که د (کور) په کلمې کې د (ک) د توري پر ځای (ن) او د (قلم) په کلمه کې د (ق) پر ځای (ع) راوړل شي، کومې کلمې ترې جوړېږي.

– خو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي د کلمې په اړه دې خبرې وکړي.

لغت معنا

معنا لرونکي معنا داره

زده کوونکي دې د (قلم، کتاب، لاس) کلمې په خپلو کتابچو کې په لنډو جملو کې وکاروي.

ټوکه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ټوکې په مفهوم پوهېدل.

پوښتنه:

آيا تاسو کله کومه ټوکه اورېدلې ده؟

اتل: اجمله، پرون شپه ویده شوی وی؟

اجمل: هو، ښه خوب مې وکړ.

اتل: په خوب کې دې څه ولیدل؟

اجمل: نه، په خوب کې مې څه ونه لیدل، ځکه چې زه په

خوب کې سترگې پټوم.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او نوموړې ټوکه دې نورو ټولگيوالو ته له ياده ووايي.

– که د اجمل په کلمه کې د (ج) پرځای (ی) همدارنگه که د خوب په کلمه کې د (ب) د توري پرځای د (ر) توري راشي، څنگه لوستل کيږي؟

– څو زده کوونکي دې د کتاب له متن څخه يوه يوه جمله د تختې پرمخ په ښکلي خط وليکي او نور دې په کتابچو کې وليکي.

– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او يوه ټوکه دې ووايي.

لغت

معنا

پرون شپه

تېره شپه

ټول زده کوونکي دې يوه يوه ټوکه په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

جمله

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د جملې پېژندل.

پوښتنه:

— ستاسو په فکر جمله څه ته وايي؟

د څو کلمو له يو ځای کېدو څخه چې بشپړه معنا ورکړي،
 جمله جوړېږي. لکه: زه ښوونځي ته ځم. زه له ښوونځي
 څخه کور ته راغلم. گلالی له خپل ورور سره سبق وايي.
 افغانستان پر مور گران دی.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگې پر وړاندې نوی لوست په مناسب غږ ولولي
او نور دې ورته غوږ ونیسي.
– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (بشپړه، ښوونځي، افغانستان) کلمې دې
پرتختې وليکي او نور دې یوه یوه کلمه په تورو ووېشي.

– څو زده کوونکي دې له لاندینيو تورو څخه کلمې جوړې کړي.

- س - ب - ق ()
- گ - ر - ا - ن ()
- و - ر - و - ر ()

– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او د تختې پر مخ دې یوه
یوه جمله وليکي.

معناوې	لغتونه
پوره	بشپړه
قدرمن، عزیز	گران

زده کوونکي دې څو جملې په خپلو کتابچو کې وليکي.

پاک خواړه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، د پاکو خوړو پېژندل او د هغو په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

ستاسو په فکر کومو خوړو ته پاک خواړه ویل کېږي؟

پاک خواړه هغو خوړو ته ویل کېږي چې ناولي او ککړ نه وي، زموږ بدن ته زیان ونه رسوي. زموږ بدن پاکو خوړو ته اړتیا لري. سابه او مېوې مخکې له خوړلو څخه باید په پاکو اوبو ومینځل شي، همدارنگه له خوړو څخه مخکې خپل لاسونه په اوبو او صابون ومینځو، ځکه چې د ناپاکو خوړو او مېوو خوړل ناروغي رامنځته کوي. موږ ته په کار ده چې د ناپاکو خوړو له خوړلو څخه ډډه وکړو. خواړه باید په پاک ځای کې وساتل شي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د خپلو ټولگيوالو پر وړاندې دې متن په لوړ او مناسب غږ ولولي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي يو دې بل ته د کتاب له مخې املا ووايي او بل دې پر تختې وليکي.

– څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، د پاکو خوړو په اړه دې د خپلو ټولگيوالو پر وړاندې خبرې وکړي.

لغتونه

اړتيا	ضرورت
دډه	ځان ساتل
ناولي	ککړ

زده کوونکي دې متن په خپلو کتابچو کې وليکي.

دوه پنځوسم لوست

د مېوو گټې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د مېوو په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

– په پورتنی انځور کې کومې مېوې وښی؟

د مېوو خوړل زموږ د بدن ودې او قوت ته ډېره گټه لري.

هره مېوه باید په پاکو اوبو ښه و مینځل شي. موږ باید پاکې مېوې و خوړو. د ناولو مېوو او نورو خوراکي شيانو له خوړلو څخه ډډه وکړو، چې ناروغ نه شو.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د ځينو مېوو په اړه دې خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونيسي.

– يو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (قوت، مېوه، گټه، ناروغ) کلمې دې پر تختې وليکي او څو نور دې يوه يوه کلمه په جملو کې وکاروي.

– يو زده کوونکی دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي د (پاک، روغتيا، مېوه) کلمې دې پر تختې وليکي او څو نور دې همدغه کلمې پر تورو ووېشي.

– څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او نورو ته دې وويي چې په هر فصل کې کومې مېوې پيدا کېږي

لغتونه

معناوې

ناروغ

مريض

نولي

ناپاک

زده کوونکي دې د ځينو مېوو نومونه په خپلو کتابچو کې وليکي او بيا دې په جملو کې وکاروي.

د چرگانو ساتنه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، او د چرگانو د ساتلو په گټو پوهېدل.

پوښتنه:

ستاسو په فکر د چرگانو ساتل څه گټې لري؟

زموږ په هېواد کې ډېر خلک چرگې او چرگان ساتي، ځکه چې د هغوی له هگيو او غوښو څخه گټه اخيستل کېږي. د چرگانو د ساتلو لپاره بېل ځای په کار دی. د دې لپاره چې چرگان ناروغه نشي، بايد په ټاکلي وخت واکسين شي. د اوسېدو ځای يې پاک وساتل شي. د چرگانو خوړو او اوبو ته دې هم پاملرنه وشي.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته لوست له ځان سره ولولي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د لوست په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې په لوستل شوي لوست کې داسې کلمې پيدا کړي چې له درو او پنځو تورو څخه جوړې شوې وي.

– څو زده کوونکي دې د کورنيو چرگانو په اړه خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
وطن	هېواد
مشخص، معلوم	ټاکلی

زده کوونکي دې لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

ملي شتمني

موخه: د متن سم لوستل، ليكل، د ملي شتمنيو په مفهوم، ارزښت او گټو پوهېدل.

ستاسو په فكر ملي شتمني څه ته وايي؟

زموږ په هېواد كې ډېرې ملي شتمني، لكه: ځنگلونه، سركونه، بندونه د قيمتي ډبرو، سرو زرو، سپينو زرو، سگرو، مسو، او د اوسپني كانونه همدارنگه د تيلو او گازو زيرمې شته. ملي شتمني پر ټولو خلكو پورې اړه لري. موږ ته په كار ده چې د ملي شتمنيو ساتلو ته پاملرنه وكړو.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
– یو زده کوونکی دې په خپله خوښه د ټولگې مخې ته راشي د (مسو، تېلو او گازو) کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او څو نور دې په جملو کې وکاروي
– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (ځنگلونه، بندونه، سره زر، سپين زر) کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او نور دې همدغه کلمې د تختې پرمخ په تورو ووبشي.
– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د ملي شتمنيو په اړه دې خپلو نورو ټولگيوالو ته معلومات ورکړي.

لغونه	معناوې
زېرمې	ذخيريې
شتمني	سرمایه، پانگه

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**